

REPUBLIKA
SLOVENIJA

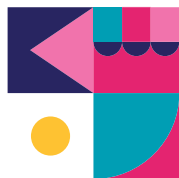
MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

 cankarjev dom

Kulturni bazar 2019

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA, 4. APRIL 2019

V CANKARJEVEM DOMU, PREŠERNOVA CESTA 10, LJUBLJANA

Kulturni bazar 2019 prinaša bogat program strokovnega usposabljanja. Več kot petdeset dogodkov na ta dan **udeležencem omogoča, da si program oblikujete po svojih potrebah in željah.**

Program predstavlja različne načine, kako nam je z medresorskim sodelovanjem uspelo okrepiti zavest o pomenu kakovostne kulturno-umetnostne vzgoje ter spodbuditi številna kreativna partnerstva, ki danes že pripomorejo ne le k inovativnejšemu učnemu okolju, temveč spodbujajo tudi kreativno mišljenje, socialno vključenost, krepijo družbene veščine ter imajo številne druge pozitivne učinke na razvoj posameznikov in družbe.

Strokovno usposabljanje namenjamo:

- strokovnim delavcem **iz vzgoje in izobraževanja**:
  - vrtcev, osnovnih in srednjih šol,
  - osnovnih šol s prilagojenim programom ter zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami,
  - glasbenih šol, dijaških domov, ljudskih univerz,
  - Zavod RS za šolstvo, Center RS za poklicno izobraževanje, Andragoški center RS, Center šolskih in obšolskih dejavnosti, CMEPIUS;
- strokovnim delavcem iz **kulture in kulturnim ustvarjalcem**;
- strokovnim delavcem **širše strokovne javnosti**, ki lahko pri svojem delu vključujete kulturnovzgojne vsebine (npr. zdravje, gozdarstvo, narava, okolje in prostor, šport ...);
- načrtovalcem politik in strokovnim delavcem na pristojnih **ministrstvih in državnih ustanovah**, ki v različnih resorjih skrbite za programe in projekte za otroke in mladino;
- načrtovalcem politik in strokovnim delavcem v **občinah in lokalnih skupnostih**, ki skrbite za kulturo in izobraževanje oz. družbene dejavnosti;
- strokovnim delavcem in študentom **različnih fakultet in akademij**;
- **vsem, ki vas zanimata kultura in kulturno-umetnostna vzgoja.**

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
OKOLJE IN PROSTOR

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Častna pokroviteljica

Slovenska
nacionalna komisija
za UNESCO

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

PRIJAVE

Udeležbo na strokovnem usposabljanju Kulturni bazar 2019 si zagotovite z e-prijavo, ki je vaša vstopnica na izbrane dogodke.

Program je zasnovan tako, da so vsebine zanimive za vse našete skupine strokovnih delavcev, zato tega pri posameznih dogodkih ne navajamo posebej. Pri dogodkih, pri katerih je vsebinski poudarek prilagojen določeni skupini v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema, je to posebej označeno (vrtec – V, osnovna šola – OŠ ali posamezna vzgojno-izobraževalna obdobja OŠ, srednja šola – SŠ).

Če si želite izbrati program, ki vam bo najbolj po meri glede na vaše zanimanje in področje dela, vam priporočamo, da se prijavite čim prej, **saj je število sedežev v dvorinah in predavalnicah omejeno**.

Prijavo pošljite čim prej, najpozneje pa do 20. marca 2019.

Potrdilo o udeležbi na strokovnem usposabljanju prejmete vsi, ki se udeležite dogodkov v skupnem obsegu **vsaj osmih šolskih ur**.

Udeležite se lahko tudi le posameznih dogodkov, vendar je tudi v tem primeru **potrebna e-prijava (kot vstopnica)**.

Vrtcem in šolam prav posebej priporočamo, da se usposabljanja na Kulturnem bazarju udeleži več strokovnih delavcev posameznega VIZ (strokovni delavci različnih predmetov in področij, različnih stopenj izobraževanja, tudi svetovalne službe, šolski knjižničarji ...).

Udeležba na strokovnem usposabljanju je za vse udeležence brezplačna.

9.00–10.00

Tematski sklop
SODOBNA UMETNOST

Aktualnost sodobne umetnosti: paradoksi in kvadratura kroga, plenarno predavanje

Predava: dr. Lev Kreft

S sodobno umetnostjo sta povezana vsaj dva paradoksa. Prvi je v tem, da vzbuja nelagodje pri ljudeh, ki so ji blizu, pa vendar muzeji sodobne umetnosti rastejo kot gobe po dežju in sodobno umetnost obiskuje vsaj toliko, če ne celo več ljudi kot preteklo. Drugi je v zavezanosti sodobne umetnosti različnim aktivističnim ciljem, pa se hkrati prav njeni avtorji sprašujejo, ali je mogoče z umetnostjo sploh kaj narediti ali ne. Za današnjo umetnost so v rabi tri oznake: modernizem, postmodernizem in sodobna umetnost. Zato velja najprej pojasniti razlike med njimi, za začetek prej nevidno razliko med »modernim« in »sodobnim«. Primera: japonska skupina Gutai in umetnost domorodnih avstralskih aboriginov. Pomembno je še poudariti, da je modernizem proizvod postmodernizma, in dodati, da z naznanitvijo, da je prišel modernizem do konca, postmodernizem ni zadel problema, ki ga precej bolje označuje koncept druge modernosti (Ulrich Beck). Ker je že omenjeno vprašanje: Ali umetnost sploh lahko kaj naredi? za sodobno umetnost očitno ključno, se bomo pomudili pri njem vsaj toliko, da opozorimo na kvadraturu kroga, ki jo artivizem skuša razrešiti. Med številnimi cilji, za katere bi bila rada sodobna umetnost koristna, bomo vzeli za primer tistega, ki bi rad bil vsaj malo univerzalen – obnova oz. prenova humanizma, ki ji beneški Bienale sledi zdaj že najmanj deset let, ne da bi se pri tem izkopal iz paradoksa in iz kvadrature kroga. Kako bi lahko sklenili govor o sodobni umetnosti drugače kot s poudarkom, da je edino sodobna umetnost tista, ki nas zares zadeva in govori prav o nas. Da bi jo znali ceniti, moramo znati razlikovati med realnostjo in aktualnostjo, saj sodobna umetnost ne glede na to, ali za svoje cilje uspe narediti kaj konkretnega, ohranja aktualnost pri življenju. Kdo potem sploh še potrebuje Utopijo?

O predavatelju:

Lev Kreft je doktor filozofskih znanosti, redni profesor za estetiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Ukvarja se z estetiko ter s filozofijo umetnosti, kulture in športa.

Foto: Vesna Deleon Kreft

10.30–12.00

Kdaj prvič v kino?, program kratkih filmov *Slon kolesari po svetu*, distribucija Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta

Poudarek na vsebinah za V

Izvajaja: Petra Slatinšek, Kinodvor

Ob programu kratkih animiranih filmov bomo v uvodnem delu predstavili nekaj misli o prvem odhodu v kino. V čem je razlika med ogledom doma, v vrtcu in v kinu? Kako oceniti, kdaj je otrok pripravljen na prvi obisk kina in kdaj je na prvi obisk kina pripravljena vrtčevska skupina? Kako izbrati pravi program za najmlajše in kako prepoznati kakovostni animirani film za najmlajše.

Foto vir: Kinodvor/arhiv

18.00–19.30

Sklepna prireditev Kulturnega bazarja 2019
Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa, predstava

Režija: Mateja Kokol; igrajo: Matevž Biber, Nejc Ropret, Mojca Simonič, Maša Žilavec, Matija Stipanič, Irena Varga in Bojan Marošević; prevod Milan Dekleva; dramaturgija: Maja Borin; scenografija: Petra Veber; kostumografija: Iris Kovačič; oblikovanje zvoka in giba: sz3; oblikovanje luči: Mateja Kokol, Petra Veber; lektura: Janez Bostič; produkcija: SNG Drama Maribor

Christopher je sedem minut po polnoči na sredi dvorišča gospe Shears našel psa. Mrtvega, okrvavljenega Wellingtona. Odločil se je, da stvar temeljito razišče. Do potankosti, kot to počnejo detektivi. Christopher je star

Foto: Damjan Svarc

petnajst let, pravijo, da ima Aspergerjev sindrom, sam pa pravi, da ima rad pse, da ima najraje od vsega matematiko in logiko (zna naštetih vsa praštevila do 7.507) ter da pozna vse države sveta in njihove prestolnice. Ne prenese, da bi se ga dotikali, ne razume vicev in metafor ter sovraži laži. Živi z očetom, ki mu je povedal, da je njegova mama umrla. Z raziskovanjem primera Wellingtona se mu prek različnih razkritij odpirajo popolnoma neznani svetovi, sam pa je, na sledi za storilcem, prisiljen početi vse mogoče nemogočnosti. Med iskanjem morilca presenečen odkriva domače laži, ki v temeljih zamajajo njegov že tako majavi svet, in tako sprejme prvo veliko samostojno odločitev – pobegne od doma.

KOSOVELOVA DVORANA

9.00–10.10

Kako zorijo ježevci, predstava in pogovor z ustvarjalci

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Režija: Bojan Labovič; igrajo: Uroš Kaurin, Dunja Zupanec, Danilo Trstenjak; avtor likovne podobe: Damijan Stepančič; avtor glasbe: Vasko Atanasovski; dramaturgija: Zala Dobovšek; oblikovanje zvoka: Mitja Pastirk; oblikovanje svetlobe: Urban Kolarič; lutkovni tehnolog: Primož Mihevc; izdelava lutk in rekvizitov: Darka Erdelji, Mojca Bernjak in Primož Mihevc; kostumografija in izdelava kostumov: Mojca Bernjak; izdelava scenskih elementov: Lucijan Jošt in Igor Vidovič; lektura Metka Damjan; produkcija: Lutkovno gledališče Maribor

Ježevci Helge pravzaprav ne ve, kdaj ježevci dozori ... Toda ko pade s češnje, se nenadoma znajde v kolesju nenavadnih in prismuknjenih prizorov. V družbi ježevce Nikozije raziskuje svet prebrisanih in prikupnih živali, ki počnejo vse to, kar počnemo ljudje: slikajo, se zaljubljujejo, pojejo, lenarijo, šofirajo, nakupujejo in pometajo. Helge in Nikozija počneta same zanimive reči: iščeta spomin, ki bi se ju močno držal za tačko, se hladita na bodicah, lovita sladolede, poslušata koncerte, si za rojstni dan pošiljata telegrame in se zabavata ob norčavih dogodivščinah z

Foto: Boštjan Lah

drugimi živalmi. Z bliskovitim mungom, ki vedno zamuja, pa z opotekajočim se goriležem na motorinu. Medtem ko se v tem razgibanem svetu, ki je včasih brez logike in smiselni le samemu sebi, dogajajo takšne in drugačne prigode, podlasec Svit (pometalec in pisatelj hkrati) vseskozi vztrajno pometa črke in jih zbira ... Saj se le z njimi naša predstava zdaj končno lahko zares začne. Predstavi sledi strokovni pogovor z ustvarjalci.

11.00–11.45

Nova izbirna predmeta Film in Filmska vzgoja

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Sodelujejo: Zavod RS za šolstvo in partnerske organizacije s področja filma

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je spomladi 2018 sprejel nova učna načrta za izbirni predmet Filmska vzgoja v osnovni šoli in za izbirni predmet Film v srednji šoli. Poučevanje obeh predmetov se začne v šolskem letu 2019/20. Na srečanju bomo predstavili oba učna načrta. Podrobneje bomo spregovorili o ciljnih, vsebinah in didaktičnih priporočilih pri izvajanju predmetov. Predstavili bomo tudi nadaljnje programe izobraževanja in usposabljanja za strokovne delavce, ki jih zanima poučevanje navedenih izbirnih predmetov.

12.15–13.15

Medresorski tematski sklop ARHITEKTURA IN PROSTOR

Organizatorji: Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Center za arhitekturo Slovenije (nacionalni koordinatorji za kulturno-umetnostno vzgojo na področju arhitekture in oblikovanja)

Z medresorsko zasnovanim tematskim sklopom ARHITEKTURA IN PROSTOR želimo širiti vedenje o pomenu kakovostno grajenega prostora in arhitekture ter spodbuditi vzgojno-izobraževalne zavode in druge ustanove ter posameznike, da skupaj prispevamo k dvigu prostorskih vrednot, prostorske pismenosti in bivanjske kulture naše družbe.

Arhitektura in prostor vzgajata, predavanje

Predava: Aleksander Saša Ostan, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani

Predavanje arhitekta Aleksandra Saše Ostana bo poudarilo pomen vzgoje in izobraževanja na področjih arhitekture, prostora in oblikovanja ter krajinske arhitekture, ter se osredotočilo na pomen kakovostno grajenih šolskih prostorov. Zakaj vpliva prostor na naše življenje? Kakšne so izkušnje uporabnikov, kakšni so rezultati raziskav o pomenu kakovostnega prostora ... Spoznali bomo nekaj

primerov dobrih praks kakovostno grajenega prostora na slovenskem in drugod, predavanje pa bo sklenil s pregledom razvoja na tem področju v zadnjih desetih letih, s poudarkom na aktualnem dogajanju.

MESEČNO PROGRA

13.45–15.00

Filmske degustacije

Sodelujejo: dr. Andrej Šprah, Slovenska kinoteka; Nina Ukmar, Kosovelov dom Sežana, kulturni center Krasa; Lučka Berlot in Jure Matičič, Kulturni dom Franca Bernika Domžale; Tadej Fink, Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj

Predstavitvi kataloga projekta *Dogodki ob stoletnici rojstva Franceta Štiglica*, ki poteka v sodelovanju Slovenskega filmskega centra, Arhiva Republike Slovenije in Slovenske kinoteke s poudarkom na filmskovzgojnih in pedagoških vsebinah, povezanih s filmsko ustvarjalnostjo Franceta Štiglica, bodo izvajalci udeležencem približali filmskovzgojne dejavnosti, ki jih ponujajo izbrane kulturne ustanove ter obsegajo vse od *Filmarije*, delavnice izdelovanja in zvočnega opremljanja optičnih igrač, in izobraževalnega programa *Filmšula*, programov filmske vzgoje v Mestnem kinu Domžale, pa do *Filmskega tabora Kolpa*.

15.30–17.30

Zimske muhe, filmska projekcija s pogovorom

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Režija: Olmo Omerzu; scenarij: Petr Pýcha; fotografija: Lukáš Milota; montaža: Jana Vlčková; glasba: Šimon Holý, Monika Midriaková, Paweł Szamburski; produkcija: Jiří Konečný; igrajo: Tomáš Mrvík, Jan František Uher, Eliška Krenková, Lenka Vlasáková, Martin Pechlát; distribucija: Demiurg, Češka/Slovenija/Poljska/Slovaška, 2018, 85 min

Film ceste o fantovskem prijateljstvu in neustavljivi mladostniški želji, da bi nekaj doživel, pa čeprav ne veš natančno, kaj. Na Češkem živeči slovenski režiser Olmo Omerzu (*Družinski film*) je za svoj tretji celovečerec prejel nagrado za najboljšo režijo v Karlovih Varih. Samozavestni Mára in nekoliko čudaški Heduš potujeta skozi pusto zimsko pokrajino z avtom sumljivega izvora. Izogibata se mestom in ljudem, medse sprejmeta le avtoštoparko Báro in kuštravega psa, ki sta ga rešila pred utopitvijo. Pot nenavadne trojice se zdi brez cilja in namena, kot prelet muh, ki tu in tam odrevenelo brenčijo skozi zimo. Ogrejejo

jih trenutki objestnosti in opojni občutek svobode, ki pa se nenadoma zaključi na policijski postaji. Mára zaščiti prijatelja, otročji Heduš pa že načrtuje spektakularni pobeg. Za komaj ustvarjeno zaupanje se je vredno boriti.

20.00–22.00

Bojevnica (Kona fer í stríð), filmska projekcija s krajšim uvodom

Režija: Benedikt Erlingsson; scenarij: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson; fotografija: Bergsteinn Björgúlfsson; montaža: Davíð Alexander Corno; glasba: Davíð Þór Jónsson; produkcija: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc; igrajo: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Trygvason Elíasen, Ómar Guðjónsson, Iryna Danyleiko, Galyna Goncharenko, Susanna Karpenko, Jörundur Ragnarsson, Juan Camillo Roman Estrada; distribucija: Demiurg

Petdesetletna Halla, energična in neodvisna ženska, ima dvojno življenje. Priljubljena vodja pevskega zbora je skrivaj namreč strastna okoljevarstvena aktivistka. Halla, ki jo mediji poznajo le pod vzdevkom »ženska z gore«, povsem sama bije vojno proti lokalni industriji aluminija. A ravno ko se pripravlja na svojo najdrznejšo operacijo, prejme pismo, ki spremeni vse.

O avtorju: Benedikt Erlingsson (rojen leta 1969 v Reykjavíku) je uveljavljen islandski gledališki režiser in igralec. Posnel je dva kratka filma, za katera je prejel vrsto nagrad, med drugim posebno omembo na festivalu v Clermont-Ferrandu. Njegov celovečerni prvenec *Zgodbe o konjih in ljudeh* (Hross í Oss, 2013), ki smo si ga lahko ogledali tudi v Kinodvoru, sodi med najuspešnejše islandske filme zadnjih let. *Bojevnica* je Erlingssonov drugi celovečerec.

9.00–10.00

Medresorski tematski sklop GOZD SKOZI UMETNOST IN KULTURO

Pravljice iz gozda, pripovedovalski dogodek

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Izvajatelj: Katja Preša, Vodnikova domačija Šiška

Pravljic, domačih in tujih, v katerih se pojavlja motiv gozda, je za celo zakladnico. Ob raziskovanju bogate slovenske pripovedovalske dediščine naletimo na vse vrste gozdnih pravljic, od tistih, v katerih predstavlja gozd pribežališče, skrivališče ali pot do boljšega življenja, do pravljic o gozdnih živalih, čudežnih rastlinah, gozdnih skratih in glasbilih.

V kratkem strokovnem uvodu nam bo pripovedovalka Katja Preša predstavila, kako se gozd zrcali skozi umetnost pripovedovanja pravljic. V drugem delu pa nam bo pripovedovala pravljice iz gozda, v katerih se gozd pojavlja v različnih vlogah in podobah.

10.30–14.00

Medresorski tematski sklop ZDRAVJE, ŠPORT IN GIBANJE, UMETNOST IN TEHNOLOGIJE

Organizatorji: Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Nacionalni inštitut za javno zdravje in Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez

Z medresorskim tematskim sklopom želimo poudariti, kako pomembna je skrb za celosten in optimalen otrokov in mladostnikov razvoj. Skladno z nacionalnim programom **Dober tek, Slovenija**, si želimo tako v vzgojno-izobraževalnem procesu kot v prostem času otrok in mladostnikov spodbujati tudi gibanje, šport in raziskovanje v naravi ter skrb za načrtno kulturno-umetnostno vzgojo, ki pri mladih omogoča spoznavanje s kulturo in umetnostjo ter spodbuja njihovo ustvarjalnost. Z medresorskim sklopom želimo predstaviti tudi možnosti, kako bi lahko izkoristili ustvarjalno moč tehnologij ter mlade spodbudili k ustvarjalni, zdravi in varni rabi tehnologij. V tem ustvarjalnem procesu lahko vsebinsko povežemo vsa področja – kulturo in umetnost, zdravje in šport.

Otroci in mladi za zdrav in optimalen razvoj potrebujejo umetnost in ustvarjalnost, gibanje in raziskovanje v naravi, predavanje

Predava: doc. dr. Tina Bregant, dr. med., spec. pediatrije, spec. fizikalne in rehabilitacijske medicine, terapevt MAES (Movement Analysis Educational Strategies), vodja seminarjev Familylab

Odrasli včasih razmišljamo, da v visoko storilnostno naravnani družbi otroci za razvoj potrebujejo predvsem kognitivna znanja in veščine: matematiko, materinščino, tuje jezike. Vendar pa otroci za optimalen razvoj potrebujejo tudi gibanje, raziskovanje, ustvarjanje. Pomanjkanje teh izkušenj na prvi pogled ni tako usodno in takojšnje, vendar pa izjemno vpliva na to, ali se bo otrok lahko uresničil v vseh potencialih, s katerimi se je rodil. Otroci morajo raziskovati sebe in svoje telo v naravi; morajo pa tudi ustvarjati in sprejemati izkušnje, ki jim jih ponuja kulturno okolje in umetnost.

Otroci z gibanjem pridobivajo motorične veščine, senzorične izkušnje ter si ustvarjajo številna spoznanja o sebi in svetu. V družbi sovrstnikov raziskujejo meje svojega telesa, pa tudi skupinsko dinamiko; zorijo čustveno in se učijo socialnih pravil. Seznanjanje z umetnostjo in kulturo pa nas po drugi poti vodi do samouresničitve na področja človekovega uma, kjer domišljija in ustvarjalnost nimata meja. Vodi nas tudi k empatiji, ki omogoča sožitje in bivanje v skupnosti. Omogoča nam oblikovanje lastne podobe, hkrati pa krepi naše gibalne, zlasti finomotorične spretnosti. Omogoča nam graditi temelje abstraktnega mišljenja, ki so pozneje ključni tudi pri usvajanju kompleksnih znanj iz naravoslovja in družboslovja. Z vidika otrokovega razvoja umetnost, podobno kot znanost, zahteva urjenje v zaznavah, prefinjenem in natančnem opazovanju ter sposobnosti interpretacije: povzemanja in ustvarjanja novih miselnih shem, kar prispeva k bolj celostnemu razumevanju sveta in sebe. Velja poudariti, da tako naravoslovna znanost kot umetnost zahtevata stalno primerjavo in preverjanje realnega sveta okrog nas z mentalno sliko, predstavami in idejami, ki jih oblikujemo v naših mislih, pri čemer je ključnega pomena eksperiment, ki v naravoslovju teorijo nenehno vrača na realna tla, v umetnosti pa spodbuja razvoj novih načinov izražanja.

V predavanju bomo skupaj razmišljali o pomenu narave in umetnosti za otroke in njihov razvoj. Izpostavili bomo, kako pomembno je te elemente vključevati tako v vsakodnevem vzgojno-izobraževalnem procesu kot v domačem okolju. Ker mladi preživijo veliko časa pred zasloni, želimo strokovne delavce in starše opogumiti, da se skupaj z otroki podajo na pot raziskovanja umetnosti in gibanja v naravi. Tako bodo otroci preživljali prosti čas kakovostno, zdravo in ustvarjalno. Skupaj bomo spoznali drug drugega in okolje, ki nas obdaja ter smelo stopili na pot samouresničitve ne v virtualnem svetu, pač pa tukaj in zdaj, v realnosti.

11.45–13.15

Medresorski tematski sklop ZDRAVJE, ŠPORT IN GIBANJE, UMETNOST IN TEHNOLOGIJE

Varna, zdrava in ustvarjalna raba tehnologij, okrogla miza

Sodelujejo: doc. dr. Helena Jeriček Klanšček, Nacionalni inštitut za javno zdravje; Amela Sambolić Beganović, Zavod RS za šolstvo; Boris Veler, Logout; Marko Puschner, SAFE.SI; Kolja Saksida, ZVVIKS; povezuje: mag. Martina Peštaj, medijska psihologinja

Sodobne tehnologije so sestavni del življenja otrok in mladih. V njihov svet vstopajo različno pripravljene in opremljene za njihovo uporabo, zgledi v primarnih družinah se v šolskem obdobju umikajo medvrstniškim izmenjavam informacij. Kakšno vlogo na tem mestu odigra šola, kaj lahko storimo posamezniki, da bo uporaba tehnologij varna, zdrava in ustvarjalna? Udeleženci posveta vsak po svoje usmerjajo svoje znanje in aktivnosti v smeri celovitega ozaveščanja, razmišljanja tako o napravah kot njihovi vsebini in iskanju rešitev, ko se pojavijo pasti. Vsi želimo spodbujati uravnotežene dejavnosti otrok in mladih v šoli in prostem času. V razpravi bomo spoznali tudi, kako lahko ustvarjalno povežemo tehnologijo in umetnost. Spoznali bomo animacijo, eno izmed umetniških zvrsti, ki je otrokom in mladim blizu, ko jo gledajo in ko se v njej praktično preizkušajo.

13.30–14.00

Medresorski tematski sklop ZDRAVJE, ŠPORT IN GIBANJE, UMETNOST IN TEHNOLOGIJE

Šport, gibanje, zdravje, umetnost in tehnologije, napoved medresorskega nacionalnega posveta v Evropskem tednu športa 2019

Sodelujejo: Nives Markun Puhan, Zavod RS za šolstvo; Metka Šošterič, Direktorat za ustvarjalnost, Ministrstvo za kulturo; mag. Poljanka Pavletič Samardžija, Direktorat za šport, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Mojca Gobec, Direktorat za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje

V času Evropskega tedna športa 2019 bo 23. septembra organiziran že tretji medresorski nacionalni strokovni posvet z naslovom *Šport, gibanje, zdravje, umetnost in tehnologije*. Posvet bo usmerjen v preplet kulture in umetnosti, športa in gibanja, pa tudi zdravja. Strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, kulturi, športu in na področju zdravja želimo predstaviti kakovostne kulturne vsebine, povezane s športom in gibanjem, ki so

pripravljene z ustvarjalno rabo tehnologij (npr. animirani filmi) ter vsebine dostopne na svetovnem spletu (od digitaliziranih vsebin do e-knjig). Dogodek bo tudi priložnost za napoved bogatega dogajanja v Evropskem tednu športa 2019, ki poteka pod sloganom *#BeActive – bodimo aktivni*.

#BEACTIVE
na pobudo Evropske komisije

14.30–16.00

Medresorski tematski sklop GOZD SKOZI UMETNOST IN KULTURO

Organizatorji: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (Direktorat za lesarstvo), Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

V tematskem sklopu bomo gozdno-lesno verigo povezali s kulturnimi in umetnostnimi vsebinami. Predstaviti želimo, kako lahko skozi različne kulturno-umetnostne vsebine ustvarjalno predstavimo temi gozd in les medpredmetno in medpodročno v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa oziroma v okviru različnih aktivnosti, ki jih otroci in mladi lahko izvajajo za kakovostno, zdravo in ustvarjalno preživljanje prostega časa

Gozd skozi umetnost in kulturo, medresorska tematska razprava

Sodelujejo: prof. dr., dr. h. c., Niko Torelli, svetovalec SAZU za področje naravoslovja; Jože Prikeržnik, generalni direktor Direktorata za lesarstvo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo; dr. Staša Tome, Prirodoslovni muzej Slovenije in Skupnost muzejev Slovenije; Maja Ivanič in Anja Planišček, arhitektki; razpravo povezuje: Irena Cerar, z ilustracijo v živo pa jo bo spremljal Ciril Horjak, ilustrator in karikaturnist

Ljudje se vse bolj zavedamo pomena gozdov. Navezanost na gozdove, ki je bila že od nekdaj velika zaradi lesa in drugih materialnih dobrin, pridobljenih iz gozda, se ponovno krepi, tokrat predvsem zaradi priljubljenosti gozdnega okolja za oddih in (kulturni) navdih, izobraževanje, rekreacijo – kar tvori vse bolj pomembno

socialno funkcijo gozdov. Naravne vrednote ter kulturni objekti v gozdnem prostoru so del naše naravne in kulturne dediščine. Ohranjajo se skozi dolgoletno tradicijo skrbnega načrtovanja in upravljanja z gozdom. Zgodovinsko povezanost umetnosti, kulture in gozda nam bo približal prof. dr., dr. h. c., Niko Torelli, svetovalec SAZU za področje naravoslovja.

Generalni direktor Direktorata za lesarstvo Jože Prikeržnik bo o lesu spregovoril z vidika gospodarstva. Les je material, s katerim človek sobiva že od pradavnine ter se navdušuje nad njegovo lepoto, raznovrstnostjo in uporabnostjo. Država je les opredelila kot strateški material, zato izvaja številne aktivnosti za njegovo večjo uporabo na različnih področjih in v izdelkih z večjo dodano vrednostjo, kar pomeni nova delovna mesta in krepitev lesnopredelovalne industrije.

Vse te vidike lesa združuje primer uspešne in dobre prakse: vrtec Pedenjped, enota Pedenjcarstvo, v Kašlju v Ljubljani. Zasnovano inovativnega vrtca Pedenjcarstvo bosta na kratko predstavili Maja Ivanič in Anja Planišček, arhitektki iz avtorske skupine (soavtorja Andraž Intihar, Urša Habič), ki je za projekt prejela strokovno nagrado *zlati svinčnik 2018*, ki ga za odlično izvedbo podeljuje Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije. So tudi prejemniki mednarodnega priznanja na Salonu arhitekture 2018 v Novem Sadu, vrtec pa je še v ožjem izboru za najpomembnejšo evropsko arhitekturno nagrado Mies van der Rohe 2018. Posebnost vrtca so njegova krožna oblika, odprta tlorisna zasnova, ki omogoča sodobne pedagoško-vzgojne prakse, odprt notranji atrij, popolnoma lesena izvedba, trajnostna naravnost in unikatna didaktična igrala.

Dr. Staša Tome nas bo na kratko popeljala skozi slovenske muzeje in galerije, ki predstavljajo gozd celovito in iz različnih gledišč človekove kulture, ki je z gozdom, posebej še v Sloveniji, zelo tesno povezana. Spoznali bomo, kako v sodelovanju z različnimi organizacijami (Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za gozdove Slovenije in drugimi) otroke in mlade popeljejo v učilnice v naravi, kjer lahko v neposrednem stiku z gozdom spoznavajo naravoslovne, geografske, arheološke, etnološke, zgodovinske, geološke in druge vsebine. V muzejih se ob občasnih in stalnih razstavah ter različnih pedagoških programih srečamo z gospodarjenjem z gozdom nekoč in danes (npr. delo nekdanjih holcarjev, furmanov, žagarjev, splavarjev, tesarjev, mizarjev, izdelovalcev suhe robe ...). Ob še delujočih lesarskih obratih, originalnih muzejskih predmetih premične gozdarske in lesarske dediščine, približajo mladim gozdno-lesno verigo v preteklosti zanimivo in poučno.

V muzejih spoznamo tudi gozd kot ekosistem, njegov pomen za ohranjanje biodiverzitete, blaženje vremenskih vplivov, kroženje in čiščenje vode, nujnost sonaravnega gospodarjenja z gozdom, ohranjanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter grožnje, ki jih prinašajo tujerodne invazivne vrste. Gozd, njegove prebivalce in z gozdom povezane dejavnosti, pa najdemo tudi v slovenskih galerijah, v upodobitvah v različnih likovnih delih, kot tudi programih, ki obiskovalcem približajo tematiko gozda skozi galerijsko perspektivo.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije s projektom *Skrbno z gozdom*, krepi ozaveščanje otrok in mladih o pomenu gozda in rabi lesa. Z uporabo različnih komunikacijskih orodij projekt *Skrbno z gozdom* poudarja nujnost ustreznega obnašanja in ravnanja obiskovalcev gozda, s čimer si prizadeva za dvig ravni kulture v gozdu, spoštovanje in občudovanje njegovih lepot in skrivnosti ter končno primeren odnos do lastnine, kar gozd tudi je.

Razpravo o gozdu in lesu bo z ilustracijami v živo dopolnil Ciril Horjak, znan tudi z umetniškim imenom dr. Horowitz, ki že vrsto let spada med najbolj prepoznavne avtorje slovenske karikature in stripovske umetnosti.

Od 9.00 do 18.00 si lahko v Prvem predverju CD ogledate medresorski tematski razstaveni prostor GOZD IN LES – KULTURA IN UMETNOST. Bogata predstavitev gozdno-lesne verige bo vključila tudi vzgojno-izobraževalne ter kulturno-umetnostne vsebine na temo gozda in lesa: Knjižnico pod krošnjami, informacije o kakovostnih knjigah, predstavah, filmih in muzejskih zbirkah o gozdu in lesu.

16.30–17.30

Tematski sklop USTVARJALNOST MLADIH

Ustvarjalnost mladih v kulturi – Dialog med ustvarjati in doživljati, okrogla miza

Sodelujejo: Urška Strehar Benčina, Pionirski dom, center za kulturo mladih ter projekt Young Theatre; Mojca Dimec, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana ter projekt Young Theatre; Nina Meško, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti; Adriana Gaberščik, OŠ Miška Kranjca Ljubljana in moderatorka Mojca Jan Zoran, Slovenski gledališki inštitut

Veliko otrok in mladih se v šoli in zunaj nje vključuje v najrazličnejše krožke, tečaje, delavnice in dejavnosti umetniškega ustvarjanja (dramske, lutkovne, folklorne, likovne, glasbene, filmske, radijske ... delavnice). V njih se spoznavajo z osnovami in zakonitostmi posamezne umetnosti, aktivno sodelujejo ter razvijajo ustvarjalne veščine in ustvarjajo svoja »umetniška« dela. Kako

razvijati ustvarjalnost otrok in mladih, kakšni sta vloga in odgovornost mentorjev pri tem, kaj so namen, cilji in rezultati tovrstnih dejavnosti, kaj lahko otroci in mladi s tem pridobijo, kako lahko sodelujeta umetnost in šolstvo, kako povezovati profesionalne in ljubiteljske ustvarjalce ..., so vprašanja, o katerih bodo, s fokusom na področje uprizoritvene umetnosti, na okrogli mizi razpravljale sodelujoče.

KLUB CANKARJEVEGA DOMA

10.30–11.30

Dnevi evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine 2019: Dediščina # umetnost # razvedrilo, predstavitev

Izvajata: Nataša Gorenc in Milena Antonić, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Dnevi evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine sta vsakoletni dogodek konec septembra (28. 9.–12. 10. 2019), praznik dediščine, ki združi stroko, pedagoge, šolsko mladino, lokalne skupnosti, društva in zainteresirano javnost v prepoznavanju, odkrivanju, varovanju in širjenju pozitivnega odnosa do dediščine. Predstavili bomo izhodišča vsebinsko široke teme *Dediščina # umetnost # razvedrilo* in njeno aplikacijo v učne procese ilustrirali s primeri dobrih praks, ki so se izluščili skozi leta aktivnega sodelovanja različnih deležnikov. Udeležence bomo spodbudili k odkrivanju, primerjanju, ustvarjanju, skratka, razmišljanju o tem, kako lahko približajo dediščino vsakdana otrokom in mladostnikom. Verjamemo, da če našo dediščino shranimo v svoja srca in zavest, ostane vselej z nami, je naš kulturni genski zapis, ki ga moramo s skupnimi močmi negovati in varovati, sicer bomo izgubili lastno svojstvo. To nam uspeva samo takrat, ko imamo enak cilj in skupaj spreminjamo odnos do dediščine. Skrbno izbrana tema *Dni evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine* nam to omogoča. Kako lahko k temu pripomorete sami, pa preverite na predstavitvi.

12.00–14.00

Degustacije s področja bralne kulture: ščepec bralne kulture, kratke predstavitve projektov in programov

Sodelujejo: Javna agencija za knjigo RS, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Bralno društvo Slovenije, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Vodnikova domačija Šiška, Zavod MARS Maribor

Obiskovalci bodo seznanjeni s projekti in programi, s katerimi se ukvarjajo ustanove na področju bralne kulture.

Poudarek bo na programih, namenjenih šolski populaciji različnih starostnih skupin, ter ponudbi za mentorje in strokovno publiko. Izvajalci bodo med drugim predstavili projekta Javne agencije za knjigo RS *Rastem s knjigo* in *Pot knjige*, delo Društva slovenskih pisateljev, napovedali bodo pomembna izobraževanja (Bralno društvo Slovenije in Društvo bralna značka Slovenije – ZPMS) ter predstavili delovanje in programe Slovenske sekcije IBBY, Vodnikove domačije Šiška in Zavoda MARS Maribor. V okviru *Kulturnega bazarja* si boste lahko ogledali plakate *Pot knjige, od avtorja do bralca*, Žige X Gombača in Davida Krančana.

14.30–15.30

Radiotelevizija Slovenija: To sem jaz, predstavitev/ Televizijske in radijske oddaje ter spletni projekti za otroke

Poudarek na vsebinah za V in OŠ

Sodelujejo: RTV Slovenija in drugi sodelavci

Multimedijska predstavitev oddaj za otroke s poudarkom na posebnih pobudah za aktivno udeležbo otrok, ki jih s premišljenim načinom dela, v katerem sledimo svetovnim trendom, predstavljamo takšne, kot so: samosvoji in ustvarjalni. Pogovor z mentorji kulturno-umetnostne vzgoje o pomenu nacionalne RTV ter mogočih načinih dela z oddajami pri vzgoji in pouku.

16.00–17.00

Radiotelevizija Slovenija: V svojem ritmu, predstavitev/Televizijske in radijske oddaje ter spletni projekti za mlade

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Sodelujejo: RTV Slovenija in drugi sodelavci

Multimedijska predstavitev oddaj in vsebin za mlade z aktivno udeležbo mladih. Razprava bo tekla o navadah mladih in možnostih, kako jim približati aktualne in zanimive medijske vsebine ter o tem, kako vključiti medijske vsebine v vzgojno-izobraževalni proces.

DVORANA DUŠE POČKAJ

10.30–11.30

Muzej oživi, interaktivna instalacija

Izvajata: Gregor Kamnikar in Andreja Podrzavnik, Kolektiv Federacija

Muzej oživi je zgodba o Obliki, ki se počuti osamljena. Zato išče in išče ... in nekega dne najde svojo prijateljico Dinamiko. Skupaj se podata v igrivo raziskovanje prostora in časa, s sabo pa povabita tudi vse radovedne ustvarjalce, gibalce, saj brez njih pustolovščina ne bi bila tako zabavna. Na njej bomo ob gibanju in plesu obrisovali svoje oblike in poti ter tudi sami postali del ogromne risbe. Verjetno bo to največja risba, ki jo bomo kdaj koli narisali, saj bo segala od tal pa skoraj čisto do stropa. Prava umetnina!

Foto: Marcandrea

13.00–14.30

PreDRAMi se!, gledališko-gibalna delavnica

Izvajajo: Sandra Jenko, Leja Jurišič in Mojca Planinc, Slovenski gledališki inštitut

V okviru nacionalnega kulturnovzgojnega projekta *Gleda(l)išče* spodbujamo sodelovanje učiteljev s profesionalnimi gledališkimi umetniki za razvoj inovativnih in ustvarjalnih oblik poučevanja dramatike ter interdisciplinarne gledališke vzgoje. Dramatiko ali drugo literarno besedilo lahko otrokom in mladim približamo tudi s pomočjo glasbe, plesa in vizualne umetnosti, z ustvarjalnimi tehnikami lahko raziskujemo aktualnost besedila ter v igri, govoru in gibu najdemo lasten avtorski izraz. Na delavnici bosta Leja Jurišič, plesalka in koreografinja, in Mojca Planinc, učiteljica na OŠ Franceta Bevka Ljubljana, predstavili svoje sodelovanje in udeleženci bodo aktivno preizkusili uporabljene metode. Priporočamo udobna oblačila. Delavnica je del projekta *Gleda(l)išče*, katerega nosilec in izvajalec je Slovenski gledališki inštitut. Naložbo sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

gleda(l)išče

15.00–16.30

Igrišče za gledališče 2.0 – Tandemska ura, učitelj in umetnik skupaj izvedeta učno uro rednega osnovnošolskega programa

Poudarek na vsebinah za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ

Izvajata: Marko Bulc - Mare

V projektu *Igrišče za gledališče 2.0* razvijamo prožne oblike učenja; poskušamo razviti sodelovanje učiteljev in profesionalnih umetnikov (s področja uprizoritvene umetnosti) – pri tandemskih urah učitelj in umetnik podata snov skupaj ter poskušata preplesti pedagoško znanje učitelja in umetniške kompetence umetnika. Pričujoča ura bo simulacija redne ure pouka, izvedene v tandemu. Obravnavana snov bo krvni obtok. Uro smo že izvedli na OŠ Koroška Bela Jesenice, sedaj jo bomo – izboljšano – še enkrat.

Predstavitve je del projekta *Igrišče za gledališče 2.0*, katerega nosilec in izvajalec je Zavod Bunker. Naložbo sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

9.30–10.00

Predstavitve generalne vaje Orkestra Slovenske filharmonije*Izvajatelj: Klemen Hvala, pomočnik direktorice za orkester*

Slovenska filharmonija je osrednja slovenska glasbena ustanova z bogato tradicijo v evropskem merilu. Ponosno se postavlja ob bok najstarejšim sorodnim ustanovam po svetu. Med častnimi člani Slovenske filharmonije in njenih predhodnic najdemo zveneča glasbena imena, kot so Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven, Niccolò Paganini, Johannes Brahms ... Hiša glasbe skriva veliko zanimivega, med drugim tudi Šantlovo sliko, na kateri nas sedemintrideset slovenskih skladateljev vodi skozi štiristoletno zgodovino glasbe na Slovenskem. Obiskovalce predstavitve bo Klemen Hvala, pomočnik direktorice za orkester, seznanil s programom odprte generalne vaje Orkestra Slovenske filharmonije. Poleg tega jim bodo predstavljeni projekti in programi Slovenske filharmonije, namenjeni različnim starostnim skupinam (vrtcem, šolski in srednješolski populaciji, študentom ter odraslim).

10.30–11.30

**Tematski sklop
SODOBNA UMETNOST****Sodobna raziskovalna umetnost in raziskovalno učenje, predstavitev**

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajatelj: Jurij Krpan, umetniški vodja Zavoda Kersnikova

Zavod Kersnikova je ena največjih inštitucij za produkcijo sodobne raziskovalne umetnosti v Evropi. Tu umetniki in raziskovalci soustvarjajo na presečiščih umetnosti, znanosti in različnih novih tehnologij ter s tem tematizirajo tehnološko sodobno družbo in njene priložnosti, uspehe in težave z okoljem, delom in medosebnimi odnosi. V okviru dejavnosti na Kersnikovi potekajo različni projekti raziskovalnega učenja za otroke, mladostnike in druge, znotraj katerih ti spoznavajo principe novih tehnologij in ustvarjalnih metod. Udeleženci z večkratnim udejstvovanjem na interaktivnih delavnicah razvijajo sposobnosti kritičnega mišljenja ter intuitivnega in lateralnega razmišljanja ter s pridobljeno tehnološko pismenostjo postanejo bolj inovativni in ustvarjalni. Jurij Krpan bo predstavil koncepte, ki združujejo sodobno raziskovalno umetnost in sodobne izobraževalne pristope.

12.00–13.00

Filmska osnovna šola: Restavriranje filmske dediščine, predavanje

Poudarek na vsebinah za OŠ

Izvajatelj: Nadja Šičarov, Slovenska kinoteka

Digitalizacija kinodvoran in medijev je prispevala k vse bolj omejenim možnostim prikazovanja filmov z njihovega izvornega nosilca, analognega filmskega traku. Medtem ko zgodovina svetovne in domače kinematografije počiva v hladnih depojskih prostorih, si kinoteke in arhivi prizadevajo za digitalizacijo in restavracijo, da bi filmska dela spet postala dostopna širši javnosti. Udeleženci usposabljanja bodo v predavanju spoznavali metode ohranjanja avdiovizualne dediščine ter tehnične in etične vidike dela v filmskem arhivu, po predavanju pa se bodo na kratki delavnici tudi sami preizkusili v vlogi konservatorja-restavratorja filmske dediščine.

Predavanje je del projekta *Filmska osnovna šola*, katerega nosilka in izvajalka je Art kino mreža Slovenije. Naložbo sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

14.00–15.00

**Tematski sklop
USTVARJALNOST MLADIH**

RAMPA – (Med)vrstniško učenje, predstavitev delavniških programov za otroke, ki delujejo po metodah vrstnik-vrstniku, naredi sam, naredimo skupaj

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajatelj: Petra Milič, 5HEK-erji, Zavod Kersnikova

Na Rampi spodbujamo raziskovanje mladih na presečišču umetnosti, znanosti in tehnologije. Prek raziskovalnega učenja, ki je vključeno v tedenske delavnice, imenovane *Petkova akademija* (5HEK), se otroci in mladi seznanjajo z metodama naredi sam in naredimo skupaj, praktičnim pristopom in transdisciplinarnim delom, ter umetniško obravnavajo teme, kot so biotehnologija, programiranje, robotika, nosljive tehnologije itd. Na Rampi močno poudarjamo vrednost (med)vrstniškega prenosa znanja, saj verjamemo, da je prek njega stopnja zapornitve in razumevanja večja kot pri predajanju znanja ex-cathedra. Ravno zato bodo pri predstavitvi našega dela sodelovali tudi 5HEK-erji, mladi, ki bodo učitelje in druge strokovne delavce naučili kakšnega heka, s čimer bodo znanje po eni strani predajali, po drugi pa utrjevali.

DRUGO PREDDVERJE (P2)

10.30–11.30 / 13.30–14.30 / 15.30–16.30

Okusi umetnosti, predstavitev

Izvajajo: Matija Solce, lutkar in gledališki animator; Bojan Glavina, skladatelj in pianist; Vanja Pegan, pisatelj; Urška Cvetko in Tea Plesničar, glasbenici; Urša Toman, kiparka

Sodelujejo predstavniki projekta SKUM: Jelena Sitar Cvetko, Bogdana Borota, Eda Birska, Barbara Zorman, Barbara Baloh in drugi.

Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo (SKUM) je projekt, ki združuje 32 konzorcijskih partnerjev, od tega 26 vzgojno-izobraževalnih zavodov. Aktivnosti se izvajajo v sodelovanju z umetniki in kulturnimi ustanovami (seznam je objavljen na www.skum.si). Projekt sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Eden od ciljev projekta SKUM je ustvarjanje okolij, ki spodbujajo izražanje ustvarjalnega potenciala v različnih umetniških medijih. Udeleženci bodo pod vodstvom literata, skladatelja, glasbenic, gledaliških in vizualnih umetnikov spodbujeni k iskanju izraza v različnih medijih: haikuju, zvoku, sliki, gibu, uprizoritvenih umetnostih. Poudarek dejavnosti je na interakciji – tako med različnimi mediji kot tudi med udeleženci in umetniki. S tovrstnim obujanjem ateljejskega ozračja želimo pokazati na pomen vnašanja umetniških principov kreativnosti in sodelovanja v vzgojno-izobraževalno delo.

Med delavnicami bo projekcija primerov dobrih praks sodelujočih vrtcev in šol v projektu SKUM. Na ogled bodo tudi umetniški dosežki sodelujočih umetnikov.

SKUM

10.30–11.00 / 12.00–12.30 / 14.00–14.30 / 15.00–15.30

Tematski sklop
SODOBNA UMETNOST

Svetlobna gverila: Interakcije v svetlobi in zvoku, interaktivna umetniška instalacija

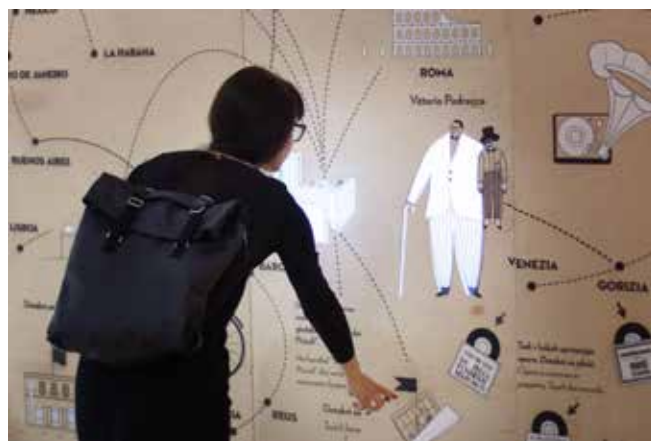
Izvajata: Tilen Sepič in Katerina Mirović, Forum Ljubljana

Interakcije ... so demonstracija sistemov, občutljivih na dotik in bližino, primernih za uporabo na področju interaktivnih umetniških instalacij, za didaktične predstavitve, za grajenje uporabniških vmesnikov ter na splošno za razširitev znanja o novih medijih ter zadnjih trendih na področju interaktivne ter »pametne« elektronike. Moduli, občutljivi na dotik in približevanje, so v interakciji s svetlobo in zvokom. Obiskovalci lahko z dotikom, približevanjem ali rokovanjem upravljajo s

predstavljenimi predmeti, vklaplajo in izklaplajo svetlobo in zvok. Predmeti na stopnji prototipov so namenjeni predstavitvi zadnjih tehnoloških trendov na področju interakcije s svetlobo in zvokom ter njihovi praktični uporabi.

Viri svetlobe bodo LED-reflektorji, za branje senzorjev bomo uporabljali cenovno dostopne mikrokontrolerje (module). Z različnimi materiali, npr. difuzorji, vodo ..., bomo preizkušali vpliv različnih materialov na svetlobo. Bistvo predstavitve je praktično raziskovanje novih možnosti uporabniške izkušnje s tehnologijo – kar ji doda človeški faktor.

10-minutnim predstavitvam, kjer bodo prikazani načini uporabe mikrokontrolerjev v umetniške namene, bo sledil 20-minutni eksperiment udeležencev. Pomembno je, da udeleženci demonstracije sami preizkusijo delovanje in skozi eksperiment vzpostavijo dialog z demonstratorjem. Med posameznimi skupinskimi prikazi bodo individualne demonstracije in testiranje, kar je pomemben dialog uporabniške izkušnje.

Interaktivna stena na razstavi: *All Strings Attached*, pionirji evropskega lutkarstva

DVORANA M1

10.30–12.45

Tematski sklop
USTVARJALNOST MLADIH

Kulturni projekti – mladi za mlade, okrogla miza o izvajanju dejavnosti za mlade skupaj z njimi

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Sodelujejo: Aleksandra Berberih Slana, Muzej narodne osvoboditve Maribor; Maša Pavoković, Kino Šiška; Anja Pirnat, Gledališče Glej; Samo Selimović, Zavod Bunker; Alenka Veler, Mladinska knjiga; Marjetka Berlič, OŠ Draga Kobala Maribor, in mladi predstavniki različnih kulturnih projektov, moderatorka: Živa Jurančič, Kinodvor

V zadnjih nekaj letih nastaja vedno več kulturnih projektov, ki jih za mlade različne organizacije izvajajo skupaj z njimi. Mladi dejavno sodelujejo pri izbiri programskih vsebin, pisanju besedil, izvajanju pogovorov z gosti, promociji ali pa za en dan prevzamejo upravljanje kar celotne organizacije. Na okrogli mizi bomo spregovorili, kakšne so prednosti metode mladi za mlade, kakšna je vloga mentorja, kakšne vsebine izbirati, kakšne prednosti ima ta metoda za delo v šoli in kaj ti projekti pomenijo mladim samim. Okrogla miza bo sestavljena iz dveh delov. Na prvem bodo o omenjenih temah spregovorili predstavniki kulturnih organizacij iz različnih področjih, v drugem delu pa bodo svoje videnje in izkušnje v tovrstnih projektih predstavili mladi.

13.15–14.15

Sodobni ples, pomen, učinki, pristopi, dileme in zagate, interaktivna okrogla miza

Sodelujejo: Vesna Geršak, Pedagoška fakulteta, UL; Robi Kroflič, Filozofska fakulteta, UL; Meta Lavrič, Center kulture Španski borci; Nina Meško, JSKD; Andreja Podrzavnik in Gregor Kamnikar, Kolektiv Federacije

Na strokovnem srečanju/omizju bodo strokovnjaki vsak s stališča svojega področja na kratko predstavili sodobni ples, njegove pozitivne učinke, socialni vidik, pomen zavedanja lastnega telesa, izražanja skozi gib, dotika za otroke in mlade. V drugem delu bodo na kratko odgovorili na vprašanja iz publike o neznankah, učinkih, pasteh in pomenu sodobnega plesa.

14.45–15.30

Kreativnost in intelektualna lastnina, predstavitev intelektualne lastnine

Izvoja: Urad RS za intelektualno lastnino

Ustvarjalnost in inovativnost sta pomembni gibalni gospodarskega in družbenega razvoja. Kulturne ustanove in vzgojno-izobraževalni zavodi s svojimi dejavnostmi spodbujajo ustvarjalnost in inovativnost zlasti pri šolski populaciji. Ustvarjalna družba je bolj uspešna in konkurenčna, posledično pa je višji tudi njen življenjski standard. Pravice intelektualne lastnine ustvarjalnost in inovativnost spodbujajo in hkrati nagrajujejo, saj omogočajo umetnikom in izumiteljem, da lahko živijo od svojega dela. Obiskovalci se bodo na predstavitvi seznanili z aktivnostmi Urada RS za intelektualno lastnino in s posameznimi pravicami intelektualne lastnine (patent, znamka, model, avtorska pravica) ter njihovo vlogo v našem vsakdanu. Strokovni delavci v izobraževanju in kulturi se pri svojem delu pogosto srečujejo z avtorsko pravico kot uporabniki tujih avtorskih del in kot avtorji. Predstavili bomo, na kaj morajo biti pozorni, ko uporabljajo tuja avtorska dela, in kakšne pravice imajo kot avtorji. Predstavitvi bodo sledili odgovori na konkretna vprašanja občinstva.

16.00–17.30

Prvi prizor – Skrivnostni primer ali kako (iz)berem predstavo, delavnica gledališke komunikacije

Poudarek na vsebinah za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ in SŠ

Izvoja: Mateja Kokol, mag. gledališke režije

Delavnica se navezuje na ogled predstave *Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa*, ki v ustvarjalnem procesu izhaja iz osnovnih gledaliških iger (»theatre games«), usmerjenih v krepitev treh komunikacijskih ravni v uprizoritvenem prostoru. Delavnica se usmerja v praktično obravnavo treh sklopov uprizoritvenega sporazumevanja: 1. ustvarjalna komunikacija v procesu nastajanja predstave kot spodbuda inovativnih uprizoritvenih pristopov; 2. sporočilnost in kriteriji izbora ogleda predstave za mlado občinstvo, temelječi na temah, obravnavanih skozi raznovrstna uprizoritvena sredstva; 3. aplikativnost uporabljenih orodij (v konkretni predstavi) na druga področja kulturno-umetnostne vzgoje in ustvarjalnega učenja.

Praktična delavnica, zasnovana na avtentifikacijski metodi, poteka v okviru projekta *Prvi prizor: gledališče kot prostor učenja simbolnih jezikov*, katerega nosilka in izvajalka je Drama SNG Maribor. Sofinancirata ga Ministrstvo za kulturo in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Petletni razvojni projekt na področju kulturno-umetnostne vzgoje je namenjen razvoju inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja na področju gledališke umetnosti.

DVORANA M2

10.30–12.00

Radiotelevizija Slovenija: Čebelice – skupno branje skozi zvok radia in sliko televizije, predavanje/delavnica

Poudarek na vsebinah za V in prvo vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ

Sodelujejo: Klemen Markovčič, RTV Slovenija in drugi sodelavci

Serija radijskih in televizijskih oddaj je v jubilejnem letu RTV Slovenija sprva nastala kot ob Svetovnem dnevu

čebel, ki ga od leta 2018, prav na pobudo Slovenije pri Organizaciji združenih narodov, praznuje ves svet in zbirki *Knjižnica Čebelica* Mladinske knjige Založbe. Poskusno je nastal cikel sedmih oddaj *Lahko noč, otroci* na Radiu, na Televiziji pa se je oblikoval povsem nov format kratkih pripovednih oddaj, kjer dramski igralci prebirajo *Čebelice* bobru Boru (lutka). *Nacionalni mesec skupnega branja 2018* je razprl povsem nove vidike te skupne zgodbe nacionalnega radia in televizije. Namen tokratnega predavanja in delavnice je predstavitev vzgojno-izobraževalnih potencialov večmedijskega projekta *Čebelice*, ki krepilno, slušno in vizualno senzibilnost otrok v njihovem najzgodnejšem obdobju. Hkrati pa v središču ponovno postavlja skupno branje in prevprašuje pojem pripovedovanja pravljic danes.

12.30–13.15

Znanje in veščine iz depoja: Snovanje in poustvarjanje štukatur, predstavitev projekta

Izvajata: Boštjan Kolar in Anja Medved, Posavski muzej Brežice in Skupnost muzejev Slovenije

V letu 2017 so sodelavci Konservatorsko-restavratorske delavnice v Posavskem muzeju Brežice s projektom *Znanje in veščine iz depoja* dopolnili program z različnimi delavnicami, katerih cilj je obiskovalcem približati pomen ohranjanja muzejskih predmetov na način, da spoznajo materiale, orodja in tehnike. Udeleženci na delavnicah s pomočjo mentorjev skozi proces izdelovanja izdelkov pridobijo znanje o materialih, ki so jih uporabljali nekoč in razvijali ročne spretnosti z uporabo ročnega orodja. Tako so z izdelki predstavili tehniko, materiale, uporabo, pojavljanje v umetnosti in vsakdanjem življenju. Izdelke smo po zaključenih delavnicah predstavili na razstavi v prostorih galerije Posavskega muzeja Brežice. V sodelovanju z OŠ Brežice, OŠ Boštanj in OŠ Sevnica pod mentorstvom likovnih pedagogin in našim mentorstvom so učenci sodelovali v projektu *Od freske do abstrakcije*, kjer so spoznali proces izdelave freske, postopek izdelave poslikave v Viteški dvorani gradu Brežice in poslikave Štirje letni časi v Sevnškem gradu ter sami izdelali kopijo prizora. Poleg načina slikanja v preteklosti so v okviru učnega procesa izbirnega predmeta Likovno snovanje spoznali način abstraktnega razmišljanja.

DVORANA M3,4

10.30–12.00

Degustacija muzejskih delavnic za višje razrede osnovnih šol in srednješolce, interaktivna predstavitev muzejskih programov

Sodelujejo: Skupnost muzejev Slovenije, Pomurski muzej Murska Sobota, Posavski muzej Brežice, Tehniški muzej Slovenije – Muzej pošte in telekomunikacij, Goriški muzej, Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenski šolski muzej, Loški muzej Škofja Loka

Odlična priložnost, da z neposredno izkušnjo spoznate delavnice in programe sedmih slovenskih muzejev. Na lastni koži lahko preizkusite, kaj bodo vaši učenci in dijaki izkusili, doživeli in se naučili ob obisku katere od predstavljenih delavnic. Delavnice so povezane s šolskimi programi ter zanimivo in interaktivno ponujajo nadgradnjo v šoli pridobljenega znanja.

12.30–14.00

Degustacija muzejskih delavnic za vrtnice in osnovne šole, interaktivna predstavitev

Sodelujejo: Skupnost muzejev Slovenije, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Muzeji radovljjske občine, Muzeji in galerije mesta Ljubljane, Narodni muzej Slovenije, Notranjski muzej Postojna, Kulturni dom Krško

Odlična priložnost, da z neposredno izkušnjo spoznate delavnice in programe šestih slovenskih muzejev. Na lastni koži lahko preizkusite, kaj bodo otroci in učenci izkusili, doživeli in se naučili ob obisku katere od predstavljenih delavnic. Delavnice so prilagojene predšolskim otrokom in/ali povezane z osnovnošolskim programom ter zanimivo in interaktivno ponujajo spoznavanje kulturne dediščine in nadgradnjo v šoli pridobljenega znanja.

14.30–16.00

Tematski sklop SODOBNA UMETNOST

Uporaba vsakdanje sodobne tehnologije v uprizoritveni umetnosti, delavnica

Izvajajo: Monika Pocrnjić, intermedijska umetnica; Andrej Firm, fotograf, scenograf, oblikovalec luči; Nika Bezeljak, režiserka; Zoran Petrovič, režiser, KUD Moment

Sodobni odski izraz pogosto uporablja tehnično zahtevne, fascinantne odrske znake in rešitve. Dijaki, šolarji in tudi mlajši otroci danes poznajo in znajo uporabljati sodobno tehnološko opremo, programe, platforme in druga orodja. Že samo vsestranska uporabnost telefona, ki se večini praktično zarase na roko, se na odru lahko spremeni v preveč kreativnih možnosti in uprizoritvenega izraza.

Delavnica seznanja udeležence z izbranimi vsakdanjimi in preprostimi orodji, s katerimi se lahko nagovarja učence v njim domačem izrazu. Predstavili bomo tri preproste načine uporabe dostopne tehnologije: za scenografijo, za oblikovanje svetlobe ter nadomeščanje klasične lutkovne animacije. Vsi trije principi so uporabljani v produkciji gledališča Moment, tako da bomo na začetku spoznali in pregledali nekaj primerov, potem praktično prikazali osnovno rokovanje s tehnično opremo in večji del delavnice namenili eksperimentiranju in postavljanju situacij, prizorov, zgodb z orodji, metodami in principi, ki bodo na voljo.

16.30–17.30

**Medresorski tematski sklop
GOZD SKOZI UMETNOST IN KULTURO**

in

**Medresorski tematski sklop
ARHITEKTURA IN PROSTOR**

Ustvarjajmo z lesom, predstavitev izkustvenih delavnic na temo lesa

Sodelujejo: Barbara Viki Šubic in Špela Kuhar, Center arhitekture Slovenije; Natalija Lapajne, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; Anja Props, tipoRenesansa

Različne praktične predstavitve izkustvenih delavnic ustvarjanja z lesom bodo udeležencem ponudile pestre možnosti za ustvarjalno delo z otroki in mladimi, tako v vzgojno-izobraževalnem procesu kot tudi za različne dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. Udeleženci bodo tudi sami spoznali, kako lahko z mladimi ustvarjalno in igrivo raziskujejo bogastvo lesa.

**MESEČNO
PROSTOR**

DVORANA E1

10.30–11.30

**EU nagrajeni slovenski model dediščine – HIŠA
IZROČILA**, predstavitev

Poudarek na vsebinah za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ in SŠ

Izvajata: Ljoba Jenče, PAJN Zavod za sonaravno bivanje

Kako prepoznati pomen in nujnost povezave kulturne in naravne dediščine za mlado generacijo? V dobi digitalizacije, ko se pojavljajo resne okvare sposobnosti ohranjanja pozornosti otrok pri pouku, je stik s telesom, svojim glasom, z ročnimi deli in naravno dediščino nujen in zdravilen. Skozi proces postopka procesov od začetka do izdelka se otrok, mladi človek umiri, poglobi in poveže sam s seboj. V predstavitvi bodo vključene tudi pripovedne pesmi in opozorila na povezavo z evropsko kulturno dediščino (Pegam in Lambergar, Faronika in druge pripovedne slovenske ljudske pesmi kot evropska dediščina).

12.00–13.00

**Razumevanje filma: Delavnica filmskega zvoka:
glasbene podlage in zvočni učinki**, simulacija delavnice

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajata: Pia Nikolič, Radio Študent; dr. Maja Krajnc, Slovenska kinoteka

Pri projektu *Razumevanje filma* poleg rednih strokovnih srečanj v obliki seminarjev usposabljanje pedagogov poteka tudi skozi neposredne delavnice z razredom dijakov. Na simulaciji tovrstne delavnice bodo udeleženci spoznavali različne načine uporabe glasbenih podlag. Preizkusili bodo svoja ušesa ter jih v nizu različnih vaj privadili na različne glasbene nianse, variacije in efekte. Ugotovili bodo, čemu so namenjene glasbene podlage v filmih, kako se uporabljajo, kakšen je njihov učinek in kdaj niso primerne. Ob slušnih primerih bomo poskušali najti dobre in slabe prakse uporabe glasbenih podlag. Kako prelisičiti uho, ko pri sebi nimamo profesionalnega snemalnega studia?

Predavanje je del projekta *Razumevanje filma*, katerega nosilka in izvajalka je Slovenska kinoteka. Naložbo sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

kinoteka
**razumevanje
filma**

14.00–15.30

Medresorski tematski sklop ARHITEKTURA IN PROSTOR

Učenje o arhitekturi in prostoru med vsakdanjo izkušnjo in kulturo, predstavitev dobrih praks na področju vzgoje in izobraževanja o arhitekturi, prostoru in oblikovanju

Izvajajo: Barbara Viki Šubic in Špela Kuhar, Center arhitekture Slovenije; Natalija Lapajne, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; dr. Mojca Furman Oman, Metro SR; Anja Props, tipoRenesansa; Živa Novak, Zavod Big

Spoznali bomo izbrane primere dobrih praks neformalnega izobraževanja o urejanju odprtega prostora, arhitekturi in oblikovanju, ki so dosežek sodelovanja posameznih izvajalskih organizacij s tega področja ter vzgojno-izobraževalnih zavodov. Predstavitev bodo ponujale različne možnosti povezovanja in načrtovanja novih projektov. Primeri kakovostnih ustvarjalnih projektov in drugih akcij bodo poudarili pomen ozaveščenja, vzgoje in izobraževanja o kulturi bivanja, trajnostnem razvoju, urejanju prostora in arhitekturi. Spoznali bomo, zakaj je vse to nujno potrebno za trajnostno naravnano prostorski razvoj, kako se posamezniki vključujemo v razvoj prostorske kulture ter kako to vpliva na sprejemanje naših osebnih odločitev o načinih in kulturi bivanja. Udeleženci bodo skozi predstavitev in razpravo spoznali nove in zanimive dejavnosti, ki so potekale v različnih ustanovah po Sloveniji in v tujini. Nova spoznanja bodo lahko odlična osnova za načrtovanje podobnih dejavnosti in nova partnerstva.

16.00–16.45

Slovenski teden filma v vrtcu in šoli ter za vrtec in šolo, predstavitev projekta

Izvajajo: mag. Nataša Bučar, Slovenski filmski center, dr. Maja Krajnc, strokovna koordinatorica projekta Slovenski teden filma, mag. Mojca Planšak, Slovenski filmski center

Slovenski teden filma, ki ga kot stalnico vzpostavljamo z letom 2019 – 12. novembra praznujemo 100-letnico rojstva Franceta Štiglicja – predstavlja priložnost za vrtce, osnovne in srednje šole, da se v tem tednu posvetijo filmski ustvarjalnosti. S programi, ki jih sistematično že od leta 2010 podpira Slovenski filmski center, vzgojno-izobraževalnim zavodom omogočamo dostop do kakovostnih programov filmske vzgoje, med katere sodijo dopoldanski obiski ustvarjalcev in drugih izvajalcev filmske vzgoje v vrtcih in šolah ter zgodnjepopoldanske filmske

dejavnosti v filmskih kulturnih ustanovah. S projektom povečujemo dostopnost, sistematičnost in dolgoročnost filmske vzgoje v vzgojno-izobraževalnih zavodih ter v okviru kulturnih ustanov domači film in njegovo ustvarjalnost skušamo približati različnim generacijam ter spodbuditi več koordiniranih formalnih in neformalnih oblik filmske vzgoje.

DVORANA E2

10.30–12.00

Ves svet je oder, predstavitevne gledališke delavnice

Izvajajo: Slovenski gledališki inštitut; sodelujejo: Društvo IMPRO, Gledališče Ane Monro, Lutkovno gledališče Ljubljana, Lutkovno gledališče Maribor, Slovenski gledališki inštitut, SNG Drama Ljubljana in druge gledališke ustanove

Ves svet je oder in na odru je lahko ves svet! Gledališka umetnost nas popelje v prostor domišljije in ustvarjalnosti, kjer lahko skočimo v druge vloge, preizkusimo naše zmožnosti in meje, se prestavimo v resnične in neresnične situacije, spoznavamo medčloveške odnose in različne načine komuniciranja ter doživimo različna čustva. Na delavnici nam bodo gledališki ustvarjalci aktivno predstavili kulturnovzgojne programe, ki jih namenjajo otrokom, mladim in pedagogom na področjih dramskega, lutkovnega, improvizacijskega, pouličnega in še katerega gledališča. Preizkusili bomo ustvarjalne pristope in metode za vzgojo o gledališču, za gledališče in z gledališčem, da povečamo gledališko pismenost, razvijamo umetniško izražanje ter spodbudimo ustvarjalnost, komunikativnost in druge kompetence.

13.00–14.30

Tematski sklop SODOBNA UMETNOST

Ples razlik, delavnica s področja sodobne gledališke umetnosti

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Tea Hvala in Nataša Živković, Društvo za promocijo žensk v kulturi, Mesto žensk

Delavnica je nastala v okviru dvoletnega evropskega projekta *Uprizarjati spol – ples razlik*, pri katerem sodelujejo ustvarjalke s področja plesa in plesne dramaturgije iz Italije, Slovenije, Španije, Nizozemske in Anglije. Nataša Živković in Tea Hvala sta kot slovenski udeleženki projekta izoblikovali delavnico iz vrste preprostih gibalnih vaj. Slednje je mogoče uporabiti pri šolski obravnavi katerekoli tematike, ki nagovarja identiteta iskanja mladih oziroma njihovo preizkušanje meje med individualnim

(osebnostnim, umetniškim) izrazom in vključevanjem v širšo družbo (pogajanje, iskanje kompromisov, vztrajanje pri svojem kljub pritiskom ipd.). Uvodne vaje so namenjene sproščanju in zaupanju v soplesalca, da te bo ta brez besed razumel in varno vodil skozi vrsto tveganih gibov (npr. preprečil tvoj padec). Drugi sklop vaj z različnimi postavitevami teles v prostor nakaže relacionalno (odnosno, soodvisno) naravo spola kot tudi prostorsko in časovno (kulturno) zamejenost naših predstav o tem, katere spolne vloge, kateri vzorniki, katera oblačila in celo kateri načini gibanja pritičejo dekletom oziroma fantom. Tretji sklop nadgradi poprejšnje vaje z improvizacijskim pristopom, pri katerem sodelujoči izhajajo iz povsem osebnih vzgibov in potreb. Vaje imajo sproščujoč učinek predvsem zaradi igrivega in humornega pristopa mentoric, ki se zavedata, da se ustvarjalnost najbolj razvname prav ob sproščeni igri in smehu.

15.00–15.30

MOMUS – Glasbeni vodič po poteh snovne glasbene dediščine Slovenije, predstavitev projekta

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Slovenski glasbenoinformacijski center SIGIC

S projektom *MOMUS – Monumentis Musicum Sloveniae* se SIGIC – Slovenski glasbenoinformacijski center pridružuje obhajanju evropskega leta kulturne dediščine. Glasba je edina umetnost na Slovenskem, ki nima svojega osrednjega muzeja. MOMUS tako orje ledino, saj vključuje digitalno in digitalizirano slikovno gradivo ter podrobne opise spomenikov in z njimi povezanimi osebami s področja glasbene umetnosti. Interaktivna zasnova spletne publikacije omogoča neposreden stik s spomeniki, spominskimi ploščami, spominskimi parki in muzejskimi glasbenimi zbirkami. Primerna je za šolarje in mladino, ki lahko na vsakem koraku odkrivajo nova spoznanja o slovenski glasbi in širijo svoj miselni horizont. In nenazadnje, primerna je za študente in raziskovalce, ki se poglobljeno ukvarjajo z raziskovanjem področja slovenske glasbene umetnosti.

16.00–17.30

Tematski sklop SODOBNA UMETNOST

Novomedijski pristopi v izobraževanju – poučevanje v 21. stoletju, predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: mag. Zoran Poznič, akad. kipar in mag. Bogdan Šteh, Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje

Novomedijska paradigma je temelj vizualne kulture 21. stoletja, zato je nujno, da se novomedijski pristopi in znanje o novih medijih širijo tudi na področje izobraževanja. Pri tem ne gre samo za vključevanje

znanja v novih medijih kot znanja, ki se podaja učencem in dijakom, temveč je treba s tovrstnimi znanji opolnomočiti tudi učitelje. Izobraževalni programi Zavoda za kulturo Delavski dom Trbovlje so prilagojeni tako učencem višjih razredov osnovne šole in dijakom kot tudi za izobraževanje učiteljev, ki lahko z novomedijsko tehnologijo in pristopi obogatijo svoje metode poučevanja ter napravijo podajanje snovi bolj atraktivno in za učence lažje razumljivo. V prvem delu bodo udeleženci izvedeli vse o novomedijski kulturi in novomedijski tehnologiji ter o vključevanju teh znanj v izobraževalni proces. V drugem delu bodo predstavljene nekatere od delavnic (stop motion animacije, hologrami, 360-video), ki poleg spoznavanja s tehnologijo pri udeležencih razvijajo socialne veščine, smisel za timsko delo, medsebojno komuniciranje in projektno delo.

DVORANA E3-4

10.30–12.00

Vizualne degustacije, kratke predstavitve programov in delavnic z vizualno-likovnega področja

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajalci: Društvo Škuc, Galerija Božidar Jakac, Koroška galerija likovnih umetnosti, MGLC, Ustvarjalna pisarna SOdelujem, Center sodobnih umetnosti Celje

Koroška galerija likovnih umetnosti predstavi *Sobo pobega*, iz katere se udeleženci, učenci od 10. do 15. leta, lahko rešijo le tako, da namige poiščejo med deli Jožeta Tisnikarja, pri iskanju ključa pa jim bo na pomoč priskočil Vranček Koki, čuvaj muzejske zbirke. Ustvarjalna pisarna SOdelujem bo predstavila veččutno degustacijo, pri kateri v svet vizualne umetnosti vstopimo skozi »druga vrata«, zato avtorice pripravijo vmesnike, ki omogočajo, da obiskovalci prek vseh čutil, tipa, sluh, voha, okusa in vida dojemajo razstavne eksponate. Galerija Škuc bo s partnerji SCCA, Zavodom za sodobno umetnost – Ljubljana, Društvom za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk, Kulturno umetniškimi društvom Mreža, Društvom ŠKUC in Umetniškimi društvom Nomad Dance Academy Slovenija predstavila aktualno ponudbo *S(ν)odobnosti*, namenjeno mladim v osnovnih in srednjih šolah. MGLC Ljubljana bo predstavil *Mobilni grafični atelje*, potujočo gostujočo grafično delavnico s kratko predstavitvijo grafike, demonstracijo tiska in izvedbo šablonskega sitotiska za šole. Galerija Božidar Jakac bo skozi reprodukcije sodobnih umetniških del predstavila grafično tehniko visokega tiska – linorez. Center sodobnih umetnosti Celje bo predstavil svoj izobraževalni program, ki mlade po vodenem ogledu v galeriji popelje v *Umetniško četrt* (ateljeje lokalnih umetnikov) in zaključi z delavnico na temo aktualne razstave ali delavnico, ki jo izvaja izbran celjski umetnik.

13.00–14.30

Tematski sklop SODOBNA UMETNOST

Sodobna umetnost – zakaj je ne razumemo?, okrogla miza

Izvajajo: Brigita Strnad, UGM Maribor, kustodinja; Lili Šturm, MGLC Ljubljana, kustodinja; Oskar Ban Brejc, Gimnazija Poljane, dijak; Andreja Džakužič, umetnica in pedagoginja; moderator: Boštjan Narat Meden

»Ali je to sploh umetnost«! To je večkrat izražena pomisel, s katero se širša javnost sooča ob stikih z deli s področja sodobne umetnosti. Sodobna umetnost ima moč, da nas senzibilizira za okolje, težavne situacije, tabuje, margine, za »male« ljudi in zgodbe ... A zakaj se ob tem počutimo tesnobno ali nelagodno in kako opraviti ali pristopiti k reševanju teh zagat. Zakaj del s področja sodobne umetnosti običajno ne moremo popolnoma in do konca razložiti (kanonizirati) ter zakaj ni s tem nič narobe. Kako se razvija in realizira umetnikova potreba po družbeni angažiranosti, kritičnosti, prevpraševanju; katere medije, žanre, načine reflektiranja in izražanja uporablja pri tem. Kako ta proces približati v vzgojno-izobraževalnem delu s otroki in mladino? Okrogla miza želi predstaviti procesualno in participatorno naravo sodobne umetnosti ter prek tega opozoriti na njeno dojetje in razumevanje.

15.00–16.30

Tematski sklop SODOBNA UMETNOST

Sodobna umetnost v vrtcu in šoli, moderirane predstavitve primerov dobrih praks

Izvajajo: Kaja Zadnikar, Viški vrtci, vzgojiteljica; Anka Kočevar, ilustratorica, filmska animatorica in pedagoginja; Katja Kozjek Varl, OŠ Malečnik, prof. likovne umetnosti; Stevan Čukalac, Srednja šola za oblikovanje Maribor, prof. likovne umetnosti; moderatorica: Nina Ostan

Pogledali bomo, kako in koliko se v vrtcih in šolah srečujemo s sodobno umetnostjo? Kakšne izkušnje imajo s sodobno umetnostjo vzgojitelji, učitelji, pedagogi ter kako jo doživljajo in razumejo otroci in mladostniki? Izobraževalni sistem se sodobni umetnosti – ki se nas še kako dotika, saj govori o nas, se približuje življenju ter se iz muzejev in galerij seli tudi v druge javne prostore – ne more izogniti. Kako in koliko je torej sodobna umetnost zastopana v uradnih kurikularnih dokumentih? S kakšnimi cilji in vsebinami nas naslavlja, kako učence in mladostnike spodbuja k ustvarjalnemu izražanju ter h kritičnemu mišljenju o družbi in svetu, v katerem živimo? Ali koncept medpredmetnega povezovanja in povezovanje s kompetentnimi ustanovami in izvajalci ponuja največ izhodišč za uresničevanje sodobne umetnosti v izobraževalnem sistemu? Predstavitve bo vključila tri primere dobrih praks (vrtec, osnovna in srednja šola) ter mnenja in opažanja različnih deležnikov v polju sodobne umetnosti.

17.00–17.30

Nacionalni mesec skupnega branja, predstavitev nacionalne medresorske akcije za spodbujanje branja

Sodelujejo: Petra Potočnik, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS; Diana Volčjak, Andragoški center Slovenije; Savina Zwitter, Bralno društvo Slovenije

Petra Potočnik, nacionalna koordinatorica Nacionalnega meseca skupnega branja (NMSB), in Diana Volčjak, urednica spletnega dogodkovnika NMSB, bosta predstavili rezultate in izsledke prvega NMSB 2018, se sprehodili po spletnem dogodkovniku (<https://dogodkovnik.acs.si/nmsb2018/>) ter izpostavili nekaj najbolj zanimivih projektov in dogodkov, ki so jih kulturne ustanove in vzgojno-izobraževalni zavodi pripravili po Sloveniji in tujini. Predstavljena bo tudi nacionalna komunikacijska akcija *Beremo skupaj* ter njeni učinki in odmevi v javnosti. Izpostavljen bo pomen vzpostavitve zemljevida izvajalcev, partnerjev in podpornikov, ki se je zgradil skozi NMSB 2018 in *Beremo skupaj* ter predstavlja temelj izgradnje nacionalne mreže za bralno pismenost in bralno kulturo.

Savina Zwitter, predsednica Bralnega društva Slovenije, bo napovedala NMSB 2019 in izpostavila ključne nacionalne dogodke (npr. nacionalni posvet *Katerega spola so knjižni molji?*). Dolgoročni cilj NMSB je, da preraste v stalni medresorski program, ki bi prevzel celovitejšo nacionalno skrb za področje bralne pismenosti in bralne kulture.

Plakat akcije Beremo skupaj, ilustracija: Zvonko Čoh, ambasador NMSB 2018

11.05–12.00

Ogled dela generalne vaje Orkestra Slovenske filharmonije

Spored:

Joseph Haydn: Predstavitev kaosa iz oratorija Die Schöpfung / Hob. XXI/2 za Stvarjenje,

Koncert za trobento in orkester v Es-duru, Hob. VIIe/1

Simfonija št. 22 v Es-duru, Hob. 1/22

Tōru Takemicu: Paths. / Poti. In memoriam Witold Lutosławski

Witold Lutosławski: Koncert za orkester

Poudarek na vsebinah za tretjo triado OŠ in SŠ

Izvajajo: Orkester Slovenske filharmonije; dirigent, trobenta: Håkan Hardenberger

Švedski glasbenik Håkan Hardenberger velja za enega najboljših trobentačev našega časa. Uveljavil se je kot virtuozen interpret klasičnega repertoarja pa tudi kot prepričljiv izvajalec in naročnik številnih novih del skladateljev, kot so Tōru Takemicu, Hans Werner Henze, Rolf Martinsson in Arvo Pärt. Zadnje čase je prav tako cenjen v vlogi dirigenta. Spored sestavljata dva izrazito kontrastna sklopa. V prvem so tri dela velikega klasika Josepha Haydna; od mogočnega uvoda k oratoriju Stvarjenje, prek Koncerta za trobento – v katerem bo solist sam Hardenberger, do Simfonije št. 22, nastale med mojstrovim službovanjem v gradiščanskem Železnem. Drugi del je v znamenju enega od velikanov glasbe 20. stoletja, poljskega skladatelja Witolda Lutosławskega. Poti za trobento in orkester je japonski skladatelj Tōru Takemicu ustvaril leta 1994 ob smrti poljskega kolega, na Varšavski jeseni ga je istega leta krstil prav Hardenberger. Koncert za orkester, ki ga je Lutosławski napisal na pobudo umetniškega vodje Witolda Rowickega in posvetil Varšavskim filharmonikom, je hkrati vrhunec in zaključek obdobja skladateljevega opusa, ko ga je navdihovala predvsem ljudska glasba.

Udeleženci si bodo ogledali del generalne vaje Orkestra Slovenske filharmonije.

Foto: Janez Kolar

11.45–12.15 / 12.30–13.00 / 16.45–17.15

13. Slovenski bienale ilustracije, vodenje po razstavi

Izvajalka: Tina Kralj, Cankarjev dom

Slovenski bienale ilustracije že več kot četrto stoletje nastajajo pod taktirko Društva likovnih umetnikov Slovenije in Cankarjevega doma. Predstavljeni bodo letošnji izbranci strokovne žirije, ki so se prijaviли na javni razpis na temo umetniške ali poljudnoznanstvene ilustracije, med katerimi bodo izbrani tudi nagrajenci za knjižno ilustracijo. V okviru spremljevalnega programa bo predstavljen tudi dobitnik nagrade za življenjsko delo, Kostja Gatnik.

ilustracija: Damijan Stepanič

BAZARJEVA KUL-POT

V **Veliki sprejemni dvorani Cankarjevega doma** bodo urejeni **razstavnih prostori**, na katerih se bodo predstavljala vsa področja kulturno-umetnostne vzgoje z gradivi, publikacijami in dodatnimi informacijami.

V **Prvem in Drugem preddverju** pa boste spoznali različne medresorske vsebine partnerjev Kulturnega bazarja, ki jih lahko povežemo s kulturnoumetnostno vzgojo.

Na Bazarjevo kul-pot se lahko odpravite kadarkoli **od 9.00 do 18.00**, za ogled razstavnih prostorov v okviru strokovnega izobraževanja in usposabljanja se vsem **prizna 45 minut**, a vas vabimo, da jim namenite več časa – seznanili se boste s kakovostno kulturnovzgojno ponudbo na različnih področjih kulture ter spoznali različne možnosti za vzpostavitev kreativnih partnerstev s kulturnimi ustanovami in partnerji Kulturnega bazarja.

STROKOVNO USPOSABLJANJE ZUNAJ CANKARJEVEGA DOMA:

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA, ZUPANČIČEVA 1

11.30–12.30 (zbirno mesto ob 11.30 pred glavnim vhodom Opere)

Giselle (Adolphe Adam), romantični balet v dveh dejanjih

Predstava je primerna za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ in SŠ

Obiskovalci Kulturnega bazarja si bodo ogledali vajo in del predstave, v uvodu pa bodo izvedeli nekaj besed o predstavi.

Izvajajo: Baletni ansambel in orkester SNG Opera in balet Ljubljana; glasba: Adolphe Charles Adam; libreto: Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges in Théophile Gautier; koreografija (po Jeanu Coralliju, Julesu J. Perrotu in Maruisu Petipaju): Howard Quintero Lopez; dirigent: Aleksandar Spasić; scenografija: Vadim Fiškin; kostumografija: Angelina Atlagić; oblikovanje svetlobe: Jaka Šimenc

Vojvoda Albrecht je zaljubljen v mlado Giselle, preprosto kmečko dekle. Na srečanje z njo prihaja preoblečen v kmeta, svoja razkošna oblačila pa pušča v lovski hišici. Dekle ne ve, da je zaljubljena v plemiča, ki je že zaročen. Njen oboževalec – lovski čuvaj Hilarion – odkrije Albrechtovo skrivnost in poskuša dopovedati Giselle, kdo je v resnici človek, ki ga je izbrala. Dekle ga noče poslušati ... Hilarion se prikraje v lovsko hišico in ukrade Albrechtov meč z viteškim grbom. Rogovi napovedujejo bližajočo se povorko. Courlandski vojvoda se s hčerko Bathildo, Albrechtovo zaročenko, v spremstvu vrača z lova. Bathilda spozna Giselle in ji podari svojo ogrlico. Vojvoda in Bathilde počivata, kmetje proslavljajo, Albrecht in Giselle

Avtor plakata: Ivan Iljič

plešeta. Ko je veselica na vrhuncu, se pojavi Hilarion z Albrechtovim mečem, ki ga pokaže vsem, Giselle pa se omrači um in počri srce, ko izve resnico. Giselle se kot vila prikaže Albrechtu, ki je šele ob njeni smrti doumel, kako jo ljubi. Za trenutek sta spet srečna. Zle vile želijo ubiti Albrechta, a ga Giselle reši in se s solzami v očeh za vedno poslovilo od svojega ljubljeneega, ki mu je rešila življenje.

SNG DRAMA LJUBLJANA, ERJAVČEVA CESTA 1

15.00–17.00 (zbirno mesto med 14.30–14.45 v predverju velikega odra SNG Drame)

Peter Klepec ali Kako postaneš pravi junak, predstava in pogovor

Režija: Maja Sever; igrajo: Nik Škrlec, Eva Jesenovec, Maja Končar, Zvone Hribar, Mia Skrbinac, Gašper Jarni, Gašper Kunšek; prevod: Milan Dekleva; dramaturgija: Eva Kraševac; scenografija, kostumografija in oblikovanje lutk: Barbara Stupica; skladatelj: Milko Lazar; oblikovanje giba: Mojca Sarjaš, Metod Novak; asistent režiserke: Luka Marcen; lektura: Tatjana Stanič; produkcija: SNG Drama Ljubljana

Petrček je sramežljiv deček, ki se ne zna postaviti zase. Nekega popoldneva razburjen priteče domov z nogometno žogo pod roko in starejša sestra Nina takoj opazi, da se je na igrišču nekaj zgodilo. Petrčku ni do učenja, pisanja domače naloge in igranja flavte, kaj šele do branja pravljice o Petru Klepcu, ki jo ima za domače branje – šel bi se kakšno igro, v kateri bi bil pravi junak. Nina ga s pomočjo domišljije in otroške igre popelje na fantastično potovanje in na njem se Petrček vživi v zgodbo Petra Klepca, pridobi čudežno moč in premaga svoje velike strahove. V preskušnjah, ki sledijo, se nauči uporabljati svojo moč v dober namen in spozna, kako reševati zagate na otroškem igrišču.

Foto: Peter Uhan

Avtorjem fotografij in slikovnega gradiva se zahvaljujemo za brezplačno objavo.

Vabljeni!

Več informacij na www.kulturnibazar.si

---

 cankarjev dom

Organizatorji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
OKOLJE IN PROSTOR

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Častna pokroviteljica

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Slovenska
nacionalna komisija
za UNESCO